
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 04 25 08 032 3

محمد رفیع

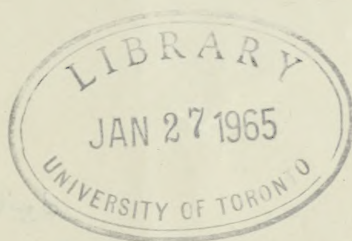

ایران سفارتنامه‌سی

استانبول

هلال مطبعه‌سی - باب عالی قارشیسنده

١٣٣٣

LIBRARY
JAN 27 1965
UNIVERSITY OF TORONTO

بيك ايكيوز يكرمى ايكى سنه‌سنده جانب دولت عليه‌دن نامه رسالتك ايله عجم دولتنه كيدوب كلان

محمد رفيع افنديننك سفارت نامه‌سيدر

سبب التيام اعجام بادولت عليهٔ ابدى القيام وكيفيت دسيسهٔ ايشان درحصول مامول ومحاربهٔ دشمن خويشان

برمدتدنبرو ممالك ايرانده شاهلق عنوانى اكتساب ايدن فتحعلى شاه قجار اليوم روسيه‌لو يدنده وطائفهٔ افغانيان حكمنده اولان مملكت جزويه‌لرندن ماعداسنى عموماً تحت يداستيصالنه ادخال ايتمش ايسه دخى دولت عليهٔ ابدى الدوام صانها الله تعالى عن تعرض اللئام الى يوم القيام جانب قوى الجواندندن شاهلغى تصديق وطرفيندن ارسال رسل ورسائل ايله صورت يكجهتى ورسم محبت اظهار وتنسيق بيورولديغى صورتده عنوان سلطنتى دولت سائره بيننده وهمجوارى اولان سند وهند و افغان واوزبك ديارلرنده قرين اشتهاد وبرتقريب مكتسب قوت و اقتدار و خصوصاً اذربايجان ولايتلرندن ثانى مقدارنه مستولى و بالمجاوبه مدافعه‌يه عدم قدرتلرى ظاهر وجلى اولان روسيه‌لونك دخى فى الجمله كسر قوتنه مدار اوله‌جغى باهر واشكار وايران خلقى زياده غرور ونخوت وبوصفتك ضد كاملى اولان دنائت وخسته‌له متصف برقوم بيعار اولدوغنه مبنى شاهلغه استحقاق دعواسنى صراحت تذكير وعادت اوزره مخصوص نامه‌وهديه تسيير ايدرك استدعاده استكبار ايله بومرامنى طبيعتيله اتمام ايچون اعمال لطائف الحيل اعمالنه مباشرت برله حالا اذربايجان حاكمى وولى‌عهدى اولان اوغلو عباس ميرزا ووزير اعظمى اولان ميرزا شفيع طرفندن ادعاى جهت جامعهٔ اسلاميه ودعواى خلوص و محبت اعجاميه واولور

اولماز مواد جزویه ضمننده طرف دولت علیه‌یه وارضروم والیسی سابق دولتلو یوسف ضیا پاشا حضرتلری طرفنه پیاپی ایلچیلر ارسالنه مبادرت اوزره‌لر ایکن روسیه‌لو اوزرینه وقوع بولان سفر همایون تمام حصول مأمول مذکورلرینی موجب سهولت وباخصوص مرسوملر ایله واقع اولجق محاربه ومسالمه‌ده دولت علیه‌یه مشارکت ادعاسیله جائز منفعت اولمق زعمنه دوشوب مشارالیه یوسف پاشا حضرتلریله اریه‌چای باشنده برلشوب بالاتفاق دشمن دینی سب و استرقاق ایتمك ایچون شهزادهٔ مشارالیه عقدپیوند وعهدمیثاق ایتمشیکن وفاء عهد ایتمیوب بر دخی وارداق وارز دیه‌رك جانب مشارالیه و درعلیه‌یه کل یوم ایلچیلر ارسالیله اعقاد مثللو کرمیت بازار محبت وقتی جانبده کسر واقع اولور ایسه کندولره موجب مسرت اولمق اعتقادیله مصون عن الغائله غوغالری ایراقدن سیر وتماشایه همت ایتدکلری .

صورت حیل عجم وروسیه‌لو یکدیکر درامور متارکه وسفر

طائفهٔ اعجام روسیه‌لو جانبنه دخی برنوع حیله ودسیسه اختراعنه مثابرت ایله سفرهمایون تحقق ایتدوکی اثناده کندولری کویا امرمصالحه‌یه مباشرت وآرالق آرالق طرفیندن کاغدلر و ایلچیلر ارسالنه مبادرت ومرسوملری بالوجوه تأمین ایله ایالت چلدرده واقع اخلکلك وبعده قارص قلعه‌لری اوزرینه تسلیطه دلالت ایدوب عون وعنایت جناب خیرالناصرین ویمن وتوجهات ظل الله فی الارضین برکاتیله بوایکی محلده وچند دفعه مشارالیه یوسف پاشا جانبنده عدوی مفور زیاده مدمر ومقهور اولمشلر ایسه‌ده ایرانده کلیاً مندفع اولمدیغندن انجام کارده غلبه روسیه‌لو طرفنده قالمق فکری ویاخود امید موافقت ایتدکلری دولت علیه طرفندن وفرانجه‌لو جانبندن مصالحه وقوعنده کندولری تشریك ومصالحه‌لرینه توسط اولنمامق وهمی وبوارالقده حالا سعی واقدام اوزره

اولدقلری معلم عسکرلرینه وسائر ادوات حربیه‌لرینه برنظام ورابطه ویرمك خلیاسیله روسیه‌لویی دخی الدن براقمیوب دائماً ومستمراً تحریرات مأوله وحرکات مخیله‌ایله انلری اغفال اتمك زعمنده روسیه‌لو دخی اعجامی دشمن قوی عد ایتمیوب هرنه‌وقت مراداتسه‌لر غلبه‌ویاخود دلخواهلری اوزره مصالحه اتمك عندلرنده امر اسهل اولدوغندن اعجام کندولری اغفال ایتمك زعمیله اوزلرینه وارمیوب حاضرده آنلر طرفنه عسکر وسفر ترتیبی اقتضا ایتمز ایکن وار قوتلرینی دشمن قویلری اولان دولت علیه اردوسنه صرف وتحویل اتمك دسیسه‌سیله اعجامك حیلهٔ خفیه‌سندن صرف انظار افکار ورواج کار وتقویت مصلحتلریچون ادانه صورت مماشات ایتمکده اولدقلری .

کیفیت معاملهٔ اعجام بدولت فرانجه ومقدمهٔ حیلهٔ ایشان بانزلباش لئام

فرانجه قرالی اولان بناپورطه جنابی روسیه‌لو ایله بدایت خصومتنده اوتوز قرق سنه‌دنبرو قنغی دولتدن نه‌مقدار ونه مقوله مملکت اختلاس ایتمش ایسه بلاقصور صاحب اوللرینه رد وتسلیم ایتمدکجه روسیه ایله صلح ایتمم دیمش دیوافواه ناسده شیوع بولان خبربی‌فره و فرانسه‌لونك غلبه‌سنه ودولت علیه ایله فرانسه‌لو بیننده روسیه‌لو ایچون مباحثهٔ صوریه‌سی سبقت ایدن موافقت ومشارکت کفتکوسنه اعجام فریفته اولوب دولت علیه‌یه ایتدکلری مثللو جنك و صلحده کندولرینی دخی آرایه صوقوب تحصیل منفعت موافقت و یعنی یالکنز کفتار و اطوار فریب ایله فرانسه‌لویی طرفلرینه جلب واعانتلریله مصلحتلرینی رؤیت ایتمك زعم فاسده ورأی کاسدیله فرانجه‌لو جانبله الفته وبرتقریب یول بولوب زیاده میل ومحبت وفوق الغایه عرض وخلوص وخصوصیت و قرال مشارالیه

دخی خاطره کلز ونتیجه‌سنده چاره‌سی بولنمز خفی وجلی نجه‌نجه امال و افعالنك استحصالنه مقدمهٔ مسلمة النتیجه اولدوغنه مبنی بونلر ایله الفتی جانه‌منت بیله‌رك اظهار محبتده اعجامه مسابقت و بنیاد معاشرتی پرکرمیت ایدوب بو بیچاره‌لر دخی شمدی‌یه‌قدر دول نصارا ایله مناسبتلری واطوار کردارلرندن معلومیتلری اولمدیغنه بناءً ایشته فرانسه‌لوبی تمام طرفمزه جلب وفریفته اندك شمدی هر ایشمز دلخواهمز اوزره کوردیرلوب ودولتمزده صنایع افرنجیه‌دخی منتشر اولمق منفعتلری کمالیله حصوله کلوردیو پیدرپی رسل ورسائل ارسال ومعلم عسکر ومهندیس نامیله تبریزده وقونسلوس عنوانیله طهرانده مقیم وبعده بغدادجانبندن و عقبنده بناپورطه قبلندن وارد اولان فرانسه‌لوره توقیر وتکریم بیهمال ایدوب طهرانده بوفقیر ایله دائره‌ده ساکن اولان قونسلوس سابق لابلانش وترجمانی اولان یاسف جوانی نام فرانجه‌لولر ایله خفی مصاحبتمز اثناسنده اعجامك حیلهٔ بارده ودسیسهٔ ظاهره‌لرینی تزییف واستهزا وافندی بونر تمام حضرت ناپولیونك دلخواهنه موافق وارتکاب تکلف واختیار تعبه غیرلایق وغایت ایله کذاب بر قوم مستحق اللومدر دیو مذمتلرنده اطرا وقریباً ریخ افرنجه مبتلا اوله جقلری جزماً ویقیناً معلوملری اولوب انجق حضرت ناپولیونك بوبابده احتراع ایده‌جکی تدبیر ومسموع ومجزوملری اولمدیغنی تلمیحاً وتصریحاً بوفقیره اشراب وایما ایدوب انلرینه بونلرك اوضاع ناروا وتعییناتلرینه دائر وسائر واقع اولان معاملهٔ بارده وشتوم وسر زنشلرینه تحمل وسمت مداراده مبالغه اقدام واعتنا ایتمکده اولدوغی .

تدبیر فقیر منتهام برای تبرید بدمیانهٔ دولتین فرانجه و اعجام بادلهٔ قویهٔ صدق ارتسام

حالا اذربایجان الکه‌سنك ممالك ممدوحه‌سنده موجود آلتی یدی‌بیك روسیه‌لونك دفع وازاله‌سنده اعجامك عدم قدرتی بدیهی ومشهور ایکن

صورت اعانتده بر طرفدن دخی فرانجه‌لولر آیاق صوقوب بربرلریله بالاتفاق انواع خدعه واحتیال وبلکه حرب وقتال ایله اوالطرفلری کلیاً آورده‌ٔ قبضهٔ تصرف وپایمال اتملری ملحوظ واعجامك دولت علیه‌یه بالجمله‌دول نصارادن زاده غیظ وبغضی معلوم ارباب وقوف ایسه دخی لدی‌الحاجه دولت علیه‌یه کوره اعجام ایله مقابله ومقاتله اهون و روسیه‌لو و فرانجه‌لو مثللو ایکی قوی دشمنك ورادن یعنی ایران سمتندن دخی دولت علیه حدودینه تقربلری معاذالله تعالی نجه نجه محذوری مستوجب اوله‌جغی بر امر معین اولدیغندن چاکر کمینه‌لری فرانسه‌لو ایله بونلرك آرالرینی تبریدوکوز کوره ملکلرینی اللریله ایللره تسلیم محذورندن تبعید قصدیله زبان بیانی باز ودسائس دشمن دینی اطرافیله افاده‌یه اغاز ایدوب شاهك وزیراعظمی اولان میرزاشفیع وامین‌الدوله نامیله مدبرملکی اولوب خانه‌سنده مسافر اولدوغم الحاج محمد حسین خان اصفهانی وسائر متحیزان دولت وارباب مشورتلری نزدنده کرات ومراتله مناسبت کتوره‌رك روسیه‌لو بین‌الدول کذب ودروغ وعهدومیثاقده عدم ثبات ایله مشهود ایسه‌دخی ینه هر حرکتی فی‌الجمله قانون‌عدله مطابق ومستقل دولت دیمکه لایق اولوب انجق فرانجه دولتنده قوهٔ طالع وانواع دسایس ایله ظهور ایدن پناپورطه‌نك هیچ بروقتده قولنه وفعلنه اعتماد جائز اولمیوب کهترومهتر هرنه‌کهایشلر وخیروشرهرنه‌که سویلرایسه حصراً وقصراً کندی انتفاعی ورشتهٔ انتظام‌دول اخرانك کسروانقطاعی اراده‌سندن عبارت وشمدی‌یه دکین کندویه محکوم اولان‌دولتلرك اکثرینی الحالةهذه اعجامه اشراب اتمکده اولدوغی داروی شفانما ایله محموم و مسموم ایلدیکی معلوم ارباب‌دقت‌ایدوکنی تعریف وبوفقیرمقدما بالمأموریه آرنود اسکندریه‌سنده ایکن اول محله قریب وجوار اولان وندیك جمهوریتی دولت عجمدن اقوی ومنتظم ونیجه ییللق مشهود وجسور بردولت محتشم ایکن صورت معاونتده بکلرینی ومظالمدن حمایت صددیله خلقنی فریفته وتجارت

ومعاونت بهانه‌سیله دیارلرینه امر مرشده مباشرت ومدت قلیله‌ده بر آغیز اوتی
یاقمقسزین واصلا طوپ وتفنك آتمقسزین بغتةً ایچلرینه كیروب ضبط
وتسخیر وكبرا واغنیاسنی صویوب عموماً فقیر واستدوكنی اسیر ایتدوكی
وكذلك بو فقیر بالمأموریه بلغراده ایكن نیچه دولتیله محاربه ایدرك زور دستیله
مانطوه قلعه‌سنی استیلا ایتدكدنصكره شهرت عدل ودادینی اول دیارلره
نشر وكونا كون جلب قلب حیله‌سی ایجاد ایده‌رك نیچه‌لویه فی الجمله اغبرار
درونلری اولان مجار طائفه‌سنی وغلو اسعار ومظالم بسیاره مبتلا اولان
بج وحوالیسی خلقنی طرفنه اماله ایله بزه برحاكم لازم اولمق نیچه قرالی
اوله‌جغنه فرانچه قرالی اولسون دیو دولت قدیملرندن اعراض وطرفنه
تبعیت ایتدیرذوب كذلك بروجه اسهل نیچه دولتنی دخی ضبط وتسخیر
ایتدوكی ایچنده بولنمش وكوزمله كورمش كبی معلوم نقیرانه‌م ایدوكنی
ودولت علیهٔ ابدی الدوامه سوء قصد ایله صورت محبت وخصوصیتده نیچه
نیچه تدابیر خفیه اختراع ایتمش ایسه دخی الحمد والمنه بر وجهله
كوزینه كسدیره‌میوب كما كان وادئ خلوص ومحبتده پویان اولدوغی حالده
فقط دولت اخر مثابه‌سنده وبراً وبحراً دارالخلافه مسافهٔ بعیده‌ده اولان
اقلیم مصره جانب دولت علیه‌دن مأموراً كلدم دیو ساخته فرمان ومباشر
ابرازیله بر تقریب دخول وضبط ایدوب درسعادتده اولان ایلچیلری بونده
برسهو واردر پناپورطه بحر محیطه چقوب اندن هندده اولان انكلتره‌لو
اوزرینه كیده‌جك ایدی بر كره دولتمه یازوب تحقیق ماده ایدهیم دیو
مهلت مخصوصه استحصال وكیدن سفینه مخالف هوایه تصادف ایلدی
وشویله بویله اولدی دیه‌رك برقاچ ماه اهمال وبوارالقده مصرك اسباب
استحكامنی استكمالدنصكره بی پروا وبلاشرم وحیا بزه بویله الویردی
بویله ایتدك سز دخی بلدیككزی ایدك دیو هیچ بر دولتدن
وقوعبولمامش جواب ناروا اعطا ایدیجك دولت علیهٔ دائمی القرار
قوهٔ قاهره‌سندن بر نبذه‌سنی اظهار ایله السموم علاج السموم مفهومی

اوزره تدبیر طوپ وشمشیر ایله امالدنیائی ریخ افرنجدن خلاص وتطهیر
ایلدیکی جمله عندنده ظاهر وهویدا اولدوغنی اطرافیله افاده وانبا عقبنده
مخاطبین مومی الیهم عندلرنده تذکیر وانها هرنقدر مخل ادب وخطا ایسه
دخی بوفقیری صورتا دوست وخیر خواه اتخاذ ایتدکلریچون معرض
صداقتده تکرار تقریره مبادرت ایله الحالة هذه کثرت ظلمکزدن ناشی
عموماً سکان بلدان نالان ومراتب ومواجبدن محرومیتلری سببیله کافهٔ
عسکریکز دولتکزدن روکردان وبوندن بویله فرانجه‌لویه تیمور
قپودن عسکر امراری اسان اولدوغندن غیری بر ربهانه ودعوای محبت ایله
دیاریکزده ادملرینی تکثیر ایتمکده اولدوغی وادملری خفی وجلی
ساده‌دلان اعجام ایله الفت ومعاشرت وحتی قونسلوس سابقلری اولان
لابلانش دوغری استانبوله کتمیوب مجرد سیرو رؤیت بهانه‌سیله اصفهانه
کتمکه عقد نیت اتمکله بونلر قریباً یا حیله ودسیسه ویاخود حرب
صورتیله برفساد ایجاد ایده‌کلدکلری نمایان وباخصوص قونسلوس وترجمانی
مرسومان بند ثالثده تحریر اولندیغی وجهله بو فقیره بو معنایی شویله
بویله افاده و تقریر ایدوب بونلردن تحفظ کار ارباب اذعان ایکن
روسیه‌لو مصالحه‌سی واهیسیله فرانسه‌لویه بو مرتبه میل و رغبتکزه
استغراب ایدرم «علاج واقعه پیش اوزوقوع باید کرد» هله اول امرده آخر
کاری ملاحظه ودیاریکزی شر ومضرتلرندن محافظه ایتمه‌کز حقکزده
خیرلی‌در دیو واقع حالی توصیف ایلدیکمده عقل وفراستده کندوبی
جملدن اقدم و رأی وتدبیرده افلاطون اعلم عد ایدوب کمال حمق ودنائت
و زیاده مفاسد و خباثت ایله متصف اولان وزیراعظملری میرزاشفیع
بو فقیره اعتراض ایله‌یاسز فرانجه‌لویه نیچون بو مرتبه حرمت و رغبت
ایدرسکز دیجك بو حقیر دخی اقالیم معتدلهٔ عثمانیه سزك اقلیمکز مثللو
ضغیرالانحا و دول نصارادن مبرا اولمیوب هر جانبمز دشمن و اعداء
و کار و اعمالمز جمیع زمانده مقتضای شرع قویم اوزره کفار ایله مجاهده

و غوغا اولوب بونلردن بریله جنك اوزره ایکن بزمله محدود دشمن ایله همدین اولملری حسبیله بزه اهانت وخصممز جانبنه اعانت ایتماری محذور ومحاذیر سائره‌دن وارسته اولمق تدبیریله دیکرلرینه بالاقتضا مدارا وآنلرك اطوار و کردارینه ازقدیم وقوفمز اولمغله دائما بصیرت اوزره معامله ایده‌رز یوخسه انلردن دوستلق ومنفعت امیدیله سز کبی بلاموجب بونجه مسافهٔ بعیده‌دن اختیار تعب ایله کندی مملکتمزه دشمن دعوت وجلب ایتمیورز دیدیکمده جمله‌سی یکزبان افندی راست سویلرسك وکفتارك بزه دوستلقدر ووروم دولتیله بزه اتفاق واتحاد واجبدر زیرا دین قرنداشی و همجوارز دیو بو قوللرینی تصدیق وباقالوم نجه اولور دیو ختم مجلس وکفتار واولوقتده فرانجه‌دن کلمك اوزره اولان غردان نام جنرالك وصولندن صوکره تنظیم ایتدیره‌جکلری مصالحه ماده‌سنك نتیجه‌سنه انتظار وکافهٔ کلماتمی هربار شاهلرینه عرض واخبار ایده‌کلدکلری.

صورت مذاکرهٔ احوال مصالحهٔ ایرانیان وکیفیت توسط پرمضرت فرانجه‌لویان باشهزاده عباس میرزاو بیان تحیران درانولا

بو فقیر طهراندن عودت ایله تبریزه داخل اولدوغم کونك فرداسی تبریزدن طهرانه عزیمت ایدن فرانجه ایلچیسی غردن نام جنرال ایله ولی عهد اولان شهزاده عباس میرزا چند روز هر بر خصوصی مذاکره و مرسومك صوریسنه فی الجمله تحصیل وقوف ایتمش بولندیغندن شهزادهٔ مشار الیه بو فقیر ایله لدی الملاقات افاقی مصاحبت دولت علیه‌یه عرض خلوص و محبت صحبتلرندن صکره افندی فرانسه‌لو ممالکی رومدن عساکر وافره امرارینی تکلیف ایتسه عجبا راضی اولورلرمی دیو لدی السؤال بونلرك بیننده کذارشریز اولان معامله معلوم حقیرانه‌م اولمیوب اول

امر دە بیك درلو كلمات موضحه و جواب باصواب ایرادینه جرئت ایده مدیكمدن شاهم بنده‌كز دولت علیه‌ده ادنی برنوكر و بویله امور معظمه‌دن بیخبر اولدیغمه مبنی بو سؤال شریفكزه جواب قطعی ویره‌مم انجق روسیه‌لو محاربه‌سیچون كندی مملكتندن كتوره‌جكی كلیتلو عسكرینی نیچه ور وسیه دیارلرندن امرار وقته محتاج اولمغله سریعاً ایرشدیرمك ایچون مملكت عثمانیه‌دن كذارینی لدی الاستدعا جانب دولت علیه‌دن بروجهله رضا ویرلمیوب فقط بر ایكیوز نفر اوقجیال و مهندس مقوله‌سی عمله‌لری بوسنه طرفندن كچیرمك ایچون برزعیم تعیین اولندوغی افواه ناسدن مسموعم اولمش ایدی بو خبرك صدق و كذبی وبعده نصورت كسب ایتدوكی معلومم دكلدر دید یكمده افندی بو تكلیفلرینی تجویز بروجهله جائز دكلدر وروم دولتی دخی بوكه راضی اولمامق كركدر دییجك بوفقیر مقدما بالتأمل فهم واحساس وقونسلوس سابقك سیاق و سباق كلامندن ادراك وافتراس ایلدیكم امرار عسكر تكلیفلرینی جنرال مرسوم شهزاده‌یه ایراد ایتمش اولدوغنی جزم و تیقن ایله شاهم عموماً طائفهٔ افرنجیه‌نك و خصوصا فرانچه‌لونك حیله ودسیسه‌لرینه نهایت وغایت یوقدر بویله كلیتلو عسكر ادخالی شویله‌دورسون ممكن اولدوغی صورتده برنفرینی ملكه تقریب و ادخال جائز دكلدر بونلر وندیك و نیچه مثللو قوی الاقتدار نیجه نیجه دولتلری شویله و بویله حیله ودسیسه ایله مغلوب ایتمشلردر دیو بند رابعده یازدیغم تفصیلاتی یكان یكان تقریر و بیان و دولت علیه آنلرك بو تكلیفلرینه قطعاً راضی اولمیه‌جغنی افاده و عیان ایلدم مشارالیه تكرار جوابه آغاز ایله برقاچ سنه مقدم هند جانبنده اولان انكلتره‌لودن دولتمزه كلان بیوك ایلچی مقابلی طرفمزدن اولطرفه كوندریلان نبی خان نام بیوك ایلچمز كلدكده سز طهرانده ایدیكز آنكله مصاحبت ایتدیكزمی دیدكده خان مزبور بو فقیر ایله بر خانه‌ده مسافر اولمق حسبیله هندك اختلال احوالنی و كندویه برقاچ بیك عسكر ترفیق اولنسه بتون ممالك هندی شاهمز یچون سهولتله تسخیر

ایده‌جکنی استر استه‌مز بالدفعات نزد حقیرانه‌مده تقریر وتذکیر ایتمشیکن بلی شاهم خان مزبور ایله بالدفعات ملاقی اولدم آنجق امور ملکیه‌یه دائر صحبت ایتمدك دیو مرامندن تجاهل ایلدیکمده هندك مجموع خلقی دولتمزه بیعته حاضر وهمان طرفمزدن برار دوارساله ناظرلر ایدوکنی خان مزبور تقریر ایدر زیرا انکلتره‌لو ایله امر دینده مباینت وسائر حکام وطائفهٔ افغان ظلمنه عدم قدرتلرندن ناشی ادنی همتله تسخیر اولنور عجبا اولطرفه سفر ایتدیکمز صورتده بر کونا ضرر وخطر وقوعی ملحوظکز میدر دیدکده مقدما طهرانده بعض بی اذعانك کفتارندن استشعار ایتدیکم وجهله فرانجه‌لونك بو طرفدن عسکر امرارندن مرادمز فقط انکلتره‌لودن اخذ وانتقام ایچوندر یوخسه توسیع دائرهٔ مملکت واکتساب منفعت ایچون دکلدر ممالك هند سزه ملاصق ومناسب اولمغله جمله‌سنی سزه ترك واعطا ایدرز دیو اعجامی اطماع وارضا صددنده ایسه‌لر دخی دیار هندك تسخیرنده آخرك معاونته محتاج اولمدقلرینی بو فقیره ایما معرضنده شهزادهٔ مشارالیه سؤال مذکوری ایراد ایلدیکی مجزوم عبیدانه‌م اولیجق شاهم وسعت دائرهٔ دولت بهرحال موجب اشتغال ومحنت واستحقار خصما باعث ندامت ودردست اولان ملکك محافظه‌سنده مبالات ایله طمع دنیویه‌دن اوترو آخر بلاد وعباد اوزرینه سفر آچمق ونتیجه‌سی مجهول اولان سفری حضره ترجیح ایتمك سبب وخامت ایدوکی معلوم ارباب تجربه وبصیرتدر بو مقوله ایلچی اطماعی ویاخود آخرك معلل بالاغراض سوق واوضاعی تقریبیله حالا ملککزده اعدای دین دورر ایکن سمت آخره سفر ایتمك نیجه تجویز اولنه‌بیلور روسیه‌لونك دفعی تدبیر بیورلمش ایسه آنی بیله‌م دیو مصالحه‌لری کیفیتندن استخراج ایلدیکمده ای افندی دشمن ملکدن چیقمدیغی و ولایتکزدن شو مقدارینی مهریکز ایله یدلرنده ابقا ایدك دینلدیکی صورتده مصالحه نیجه ممکن اوله‌بیلور مملکت غصباً یددشمنده ایکن عاقبت کار ملاحظه‌سیله انسانه کران کلماز اما مهرله تسلیم بلادبزه‌یك مشکل کلیور بو اوله‌جق ایش.

دکلدر دیدکده اعداء ایله مغلوباً مصالحه هر دولتده وجمیع زمانده اوله کلمشدر حتی زمان سعادت حضرت شفیع الامتده بیله اخلافه تسلیت وهزار حکمت ضمننده مصالحهٔ مکهٔ مکرمه وقعه‌سی وقوع بولمشدر اهون شرینی اختیار اراده‌سیله بعض ممالکتلری دشمنده ابقا وبعون الله تعالی مدت قلیله‌ده مهمات سفریه وامور عسکریه‌یه کما ینبغی نظام ویریلوب ینه یدلرندن استخلاص اولنمقده بأس یوقدر دیدیکمده افندی هیچ برکره صلح اولدقدنصکره فسخ مصالحه ارتکاب اولنورمی دیو دعواء مردانکی ومتانت ایتدکده فقیر دخی مادامکه دشمن دین مملکتکزه بومرتبه‌جك یول بولمشدر طرف شاهانه‌کزدن فسخ صلح عارینی اختیاره حاجت قویمیوب آرالق آرالق تکالیف شاقه ایله کندولری اساس صلحی هدم وسزی حربه مداوم ایدرلر دیدیکمده مشارالیه تکرار آغاز کفتار ایله روم دولتی حالا روسیه‌لو ایله مصالحه‌یه نظام ویره‌میوب فرانجه بر وجهله قبول اولنمیه‌جق بهانه ایراد وشو کونه سند طلب وبویله جواب ایدرك اوزرینه آلمیوب اولطرفك ایشی دخی دوچار عقدهٔ تشویش اولمش مفهوملرینی مبالغهٔ اعجامیه ایله تذکیر ایتدکده شاهم دولت علیهٔ ابدی القرار جمیع دول نصارا ایله همجوار وبرمقتضای شرعشریف هربار کفره ایله جنك وحرب اوزره اولدوغی امر آشکاردر روسیه‌لو ایله مصالحه صورتی‌ده ارلمدیغی تقدیرجه انکلتره ایله محاربه سائرلرندن اهون واسهل ودولتعلیه محاربه‌دن بی‌فتور وکسلدرهمان مصالحه‌یه‌سزلر برر ابطه ویروب شو دشمنی آرادن دفع بیورون دیدم خوشمدی یاخدا باق اهل ایماندر بقه‌لوم نیجه اولور دیو صددی سمت آخره تحویل وبر مدت دخی ذکر آتی بایزید واکراد وقعه‌لرینی مذاکره ومباحثه ایله مجلسی تکمیل ایلدیکی .

خلاصهٔ استشعار بندهٔ ناتوان از تكاليف باردهٔ فرانچه‌لويان در مقابلهٔ توسط مصالحهٔ روسيه‌لو وايرانيان

اعجام فرانچه عسكرينی مملكتلرندن امراره قائل اولمق وفرانچه‌لونك ظاهر اقصای مرامی مجرد انكلتره‌لودن اخذ انتقام اولمقله بونلر اول آمالی استحصال و اقليم هنددن آورادهٔ يد استيلا ايده‌جكلری ممالك بی‌احصای امرار عسكر و معيت بالسفر مقابله‌سنده واثبات مدعای محبت ضمننده تماماً اعجامه تسليم واعطا ايلمك وروسيه دخی ممالك عجمی استيلا ويدلرنده حفظ وابقا ايچون بونچه سنه‌دنبرو هزار زحمت ومحنتی ولايعد مصارف و كافتی مرتكب والآن اعجامه بالوجوه غالب اولدقلری ايچون ممالك مزبوره‌دن بلاعوض كلياً كف يد ايتملری تكليفنی قانون دوله مخالف و رسم اتفاقه مغاير اولدوغندن ممالك مغصوبه‌لرندن تفليس وشماخی وشروان وتيمورقپو دربندی وسائر بومقوله متين وواسع وكثير المنافع مملكتلر كما كان يدلرنده قالمق اوزره طرف اعجامدن ممهور سندويرلمك و شوشه وبنبك و كومری وسائر بومثللو روانه مناسب ولايتلر دخی عجمه رد واعاده اولنمق شرطلری وشروط سائرهٔ متصوره ايله مصالحه‌يه طالب اولورلر ايسه روسيه‌لويه بلكه الحاح وابرام وسعی بلا كلام ايله بر تقريب سوز آكلادوب بالتوسط برنظام ويره‌بيله‌جكلرينی وبوصورتلره‌ده راضی اولمدقلری صورتده روسيه‌لو عنادلرينه مصر برقوم مضر اولدقلری ايچون مادهٔ مصالحه‌يی قطع ايده‌ميه‌جكلرينی وفقط دوستلغه حرمةً هنددن استيلا ايده‌جكلری ممالك واراضی‌يی بونلره تسليم واعطا وعسكر ترفيق ايدرلر ايسه اول بابده واقع اوله‌جق مصارفلرينی محصول هنددن مع زيادةٍ ادا ايده‌جكلری مأل ومفهومنی جنرال مرسوم شهزاده‌يه انبا ايله طهرانده دخی بومعنايی انها ايده‌جكی شهزاده‌نك بالاده مسطور تقرير و افاده‌سندن وتبريزده ساكن مستشار دولتنك تذكير وتقريرلرندن استشعار اولندوغی.

بیان سعی کوشش شهزادهٔ رشید برای وضع احداث نظام جدید

مساعدهٔ قره مختله بلامزاحم نائل تاج وتخت اولان شاه مشار الیهك کافهٔ اعمال واطواری تزوج وتزین وادخار جواهر وخزائندن وجمیع افعال وکرداری تفاخر وتکبر وزیر دستانه ظلم وتجبردن عبارت ونظام ملکیه ومعاملهٔ ملکیه‌دن غافل واوامر ونواهیٔ الهیه‌دن بالکلیه ذاهل خسیس ودنی برافضهٔ بدخلقت اولوب آنجق سلفی خادم شاهك اداره‌سی وبالوجوه استحقاقی سببیله ولیعهد ایتدیکی حالا تبریز حاکمی اولان اوغلی عباس میرزا هرنقدر حدث السن ایسه‌دخی کویا برشیخ‌مش کبی هوای نفسانیه‌دن واختراع ابنیه وزیبایش البسه‌دن مجتنب وپدرینه نسبتله فی‌الجمله عدل وداده راغب وارباب کماله محب اولدوغندن غیری ذکری وفکری تقویهٔ اساس سلطنت وتوسیع دائرهٔ مملکت وتدارکات اسباب غلبه وحکومته معطوف وکافهٔ اوقاتی صیدوشکار وتهیهٔ ادوات کار زاره مصروف اولوب افواه ناسده کویا علت جوعه ابتلالری علتندن وحقیقتده خفیاً عقد ایتدکاری رشتهٔ متارکه ومحبته بناءً برسنه مقدم تفلیسده اولان روسیه‌لودن فرار صورتیله تبریزه وارد اولان ایکیوز نفر روسیه‌لو ولایتلری ومقدما فرانچه‌لودن جلب ایتدکاری چنده نفر معلم ومهندس مباشرتلریله معلم عسکر تدارکنه وممالك دولت علیه‌دن تجار وساطتیله یوك یوك مبایعه ایلدکاری نحاس وتیموردن طوپلر وکله‌لر اصاغه واعمالنه وطوپ وجبخانه عربه‌لری تنظیمنه وباروت طبخنه مبادرت ایله برسنه‌دنبرو اذربایجان مملکتلرینه توزیع و کونا کون تهدید وتأکید ایدرك عیناً و بدلاً تدارك وتحصیل والبسه وهیئتلرینی تبدیل ایله سلطاطه تسمیه ایلدیکی تخمیناً اوچبیك نفر مقداری عسکره کرکی کبی محاربهٔ افرنجیه صنعتلرینی تعلیم ایتدیردوب کل یوم اجرای صنایع ایتدیرمکده وبرطرفدن دخی بر نوع عسکرك تکثیر وتوفیرینه مزید سعی واهتمام ایتمکده اولدوغی دیار عجمده شاهان

سالفه زمانلرندن مخلوع پدرينك طهرانده تأخير وجانب وشهزاده‌يه تسيير ايلديكی يكرمی اوتوز قطعه طوپ وهوانلرندن ماعدا شهزادهٔ مشار اليه شيمدی‌يه قدر قرق اللی قطعه چرخه وابوس طوپلری و هوانلر اصاغه وعربه‌لر انشا وخيلی باروت طبخ وتيموردن كله‌لر تنظيم ايدوب الان استكثارينه سعی بيشمار اوزره ايدوكی.

وقوع هجنت ومحذور درامرار باقر وتيمور بديار اعجام بد كردار

ممالك ايرانده انواع معادندن هيچ نوع معدن بولنمديغندن ضربخانهٔ متعدده‌لرندن اعمال وايادی ناسده استعمال اولنان فلوس نام باقير منغرك ويايدقلری طوپ ومهمات نحاسيه وآهنيه و اسربيه‌لرينك باقر وآهنی وقورشونی دولت‌عليه معادن مهولندن اشترا وقطع وترويج ايتدكاری آقچه‌نك سيم وزرينی تجارت صورتيله كذلك دولت‌عليه ودول سائره نقود مسكوكه‌لرندن تدارك وپيدا ايده‌كلدكاری ظاهر وكندی آقچه‌لرينی غلو رواجی تقريبيله ديار آخره اخراج ايتمدكاری مثللو دولت عليه نقودی دخی برصورتله اولطرفلره ارسال ونحاس وتيمور وقورشون دخی بيع وايصال اولنمديغی تقديرجه صرف ايده‌جك بر آقچه قطع وادوات حربيه ولوازمات سائره‌لرندن برشیٔ حيز اعمال ايتديرميه‌جكلری واول بابده دولت‌عليه‌يه شدت احتياجلری باهر ايكن مقتضای جبلتلری اوزره شرم وحيا جانب ديكری استحقار وكندی نقودو آلات حربيه‌لری ايله مباهات وافتخار ايتدكاری والحالة هذه طوبخانهٔ عامره وكرخانهٔ سائره‌ده اصاغه اولنان انواع طوپ وهوانلر وترسانهٔ معموره‌ده ياپيلان قليونلر ومهمات حربيهٔ سائره ايچون دولت‌عليه‌يه كليتلو نحاس وتيمور وقورشونك لزومی دركار وبونلرك قلتی سببيله عباد الله دخی مضايقه‌يه كرفتار وديار عجمه بونلر بيع اولنمديغی تقديرجه شروط عهدنامه‌يه مغايرتی و آخر كونو برمضرتی اولمديغی جمله عندنده آشكار ايكن ارضروم وطربزون مثللو

مسامحه ومساهله‌لری سببیله معدنلریمز محصولندن دولتمزه لزوملی اشیایی
دول سائره‌دن خصومتلری هویدا اولان دشمن ضعیفه ارسال برله
استکمال اسباب مقابله‌لرینه معاونت قبیلندن اولدوغنه بناءً کمرکلره
تقریباً وتخمیناً سنوی ترتب ایده‌جك یکرمی اوتوزبیك غروش مقداری
کسردن صرف انظار ایله ارضروم وبایزید وقارص ووان والیلرینه
خطاباً اقتضاسنه کوره مؤکد اوامر علیه کوندریله‌رك دیار عجمه باقر
وتیمور وقوشوم امراری کلیاً منع ورفع بیورلدیغی صورتده دولت علیه‌یه
بالوجوه منافع خفیه وفوائد جلیله حاصل اوله‌جغی .

اجمال اوصاف ظلم وستم شاه عجم وسبب تنفر رعیت وعسکر وخدم

شاه بی مرحمت کمال عدل ونصفت وشرع شریفه زیاده رعایت ایله
پایدار قوت اوله کلان امانت کبرای سلطنتی کثرت خزائن ودفائنه
موقوف اولمق اعتقادینه‌دوشوب ملکلرنده جزیه واعشار شرعیه‌ومعادن
وکمرك مثللو واردات قانونیه اولمدیغندن وطینت فطرتی حرص وطمع
وظلم وستم اجزای مزمومه‌سیله مرکب ومرتسم واول دیارلرده احکام
شرعیه مفقود وکالعدم اولدیغندن شمدی‌یه قدر انواع مظالم وتعدیات
ونامسبوق تکلیفات ایله جمع وادخار برله علی روایة قرب طهرانده‌واقع
ولدی الاقتضا قرار وتحفظ نوعندن اولدوغی جنکالستان مازندران
اسمنده کائن مسقط رأسی اولان استراباد قصبه‌سنده وطهرانده تنوین
وتخزین ایتدیکی یکرمی ایکی کرور نقوده وحرمی دائره‌سنده ونسوان
کثیره یدلرنده موجود جواهر نامعدوده‌دن غیریدر دیو ایستر ایسته‌مز
بوفقیره ارائه ایلدکلری مجوهرات کرانبهای بی احصایه عدم قناعت ایله
پیدرپی جمع مال وابقای فواحش بال ایچون حجاج وضحاکك ارتکاب

و انهماك ايتمديكی وخاطرلرينه كلديكی تعديات ومظالم و تكاليف وجرايم ايله عموماً اهالیٔ ايرانی زار ونالان ومواجب ومراتبلری قطع ورفع ومالللرينه طمعاً ادنی بها ايله اهلاك ورفع سببيله كافهٔ عسكر وخدمه‌سی كندودن متنفر وروكردان ايتدوكی واذربايجانه مسلط اولان روسيه‌لولر خادم شاهك وشاه لاحق مشار اليهك زخم خورده وظلم ديده‌لری اولان جعفر قولی خانك وتفليس جانبلری سكانك دلالت ودعوتلری ايله بلا جنك وجدال كلمش اولدقلری وشمدی‌يه قدر واقع اولان محاربات متعدده‌لرينك بر ايكی دفعه‌سنده عباس ميرزانك سعی وتدبيريله عسكرلری غالب كلوب ماعداسنده بالطبع عرضاً مغلوب اولدقلری وجوانب اعجامده واقع دول اسلاميه‌دن بری ازيجق حركت ايتسه بی‌شك جمله‌سی اول طرفه ميل ايده‌جكلرندن قطع نظر عندالمحاربه روسيه‌لو ايله موافقت ودولتلرينه اهانت ايتملری واعمه‌سندن اوتورو مرسوملر ايله جنكه جرات ايده‌مدكلری وايران خلقی ديانتدن خالی ومسلمانلق همان ديللرنده جاری اولمق حسبيله قلباً وقالبا روسيه‌لونك غيرتكشلری اولدقده وشاه ومشار اليه هربار عسكر هرنه‌قدر افقر اولور ايسه اميد مال واممال سپايش حال زياده جنكه مجبور ولدی‌الضروره جسور اولور ديو خلاف عقايد ناس لاف وكذاف ايتدوكی ومشار اليها حكام وخدامی قاعدهٔ پيشين اعجام اوزره شمديه قتل واعدام ايتملو ايكن اولادی متعدد واكثری برسمتك حكومتيله متفرد ومتمرد اولوب انجام كارده دعوای سلطنت وياخود صورت غيبويه ايله اميد نجات اولمديغندن كمسنه بوكاره جسارت ايده‌مديكی وشاهك وفاتندن صكره وارث سلطنت اولان اولاد كثيره بربرينه خصومت ايدرك ممالك ايران ويران وزمام سلطنت مسلمه ايدیٔ اجنبيان اولجغندن اشتباه اولديغی رجال دولت ويا بندكان سرائر سلطنتدن ايوجه كوروشديكم وعندالعوده

خانه‌لرینه قوندیغم بعض کسانك مآل مقال صادقه‌لرندن ودلائل سائرهٔ سائقه‌لرندن تحقیق کردهٔ بندکی ایدوکی .

بیان کیفیت عبدالرحمن پاشای فضاحت انتما که اندر سوی بغداد از زمرهٔ میر بلاد اکراد

شاه کمراه سمت سمت ممالك جسیمه‌سنده حاکم اولان اولادندن ماعدا سائر بلادده اولان بالجمله حکامك واصحاب نفوذ وذکادن اولان کافهٔ اخوانین وخدامنك دغدغهٔ خروج وطغیانلرك دراماند اولمق ملاحظه‌سیله یا اولاد ویاخود عیالی رهن طریقیله طهرانده توقیف وتأخیر وبومقوله اصحاب اذهان دخی دیارلری محصولندن صالیان وپیشکش نامیله سنوی اداسنه متعهد اولدقلری نقودی بهر سنه عید نوروزده بالنفس کتوروب شاهه تسلیم واسترلر ایسه رهنلرینی تبدیل ایتدکدن صکره انلر یاابقا ویاخود اخر منصب توجیهی وخلعت اکساسیله اعاده وتسییر ایده کلدیکی اجلدن بغداد بهشت آباده تابع کردستان حکامندن معدود اولان بابان نام دیکر قره‌جوران متصرفی سابق عبدالرحمن پاشا بغداد والیسی سابقدن اغراض ایله طرف شاهه التجا ایتدوکی اثناده انك دخی بر نفر اوغلونی رهن طریقیله طهرانده‌توقیف ودولت علیه‌دن بالاستدعا رخصت سنیه استحصالیله کندوسنی ولایتنه اعاده وولایتی محصولندن بومقابله‌ده بهر سنه بینلرنده معهود المقدار نقود صالیانی نوروزده کتوروب اعطا وخلعت اکتسا ایتمك شرطیله اخوانین سائره اعدادینه ادخال ایتمکله پاشای مزبور اولزماندن برو شرط مذکوره کمالیله رعایت ایتمکده اولدیغی وبالجمله بغداد وحوالیسی بوحرکتی سببیله مزموم ومنفور وطهرانده اولان اوغلو عدم رعایت ومذاهبده مباینت حسبیله مکدر ومحقور اولدوغنده پاشای مزبور

بوکره اوندن نادم اولمش ایسه دخی رهنی تخلیصه چاره‌سی اولمدیغندن وخلعت اکرادیه‌سنی اولا بالاستحصال اماله ورجوع نفسنه کران کلدیکندن بالضرور صبر وتحمل ایدوکی طهرانده اولان اوغلونك واده‌لرینك وذکر آتی مصلحت قارصده یوسف پاشا حضرتلری عندنده مقیم دیوان کاتبی قاسیم افندینك کفتار واطواراندن جزماً ویقیناً معلوم بندکی اولدوغی ومزبورك اوغلی ید جانبنه اعاده وارجاع اولنمق خصوصی میرزا شفیعه کتوردیکم مکتوب سامیده سطحیجه مسطور وبوخصوصده اولدقجه طرف عاجزانه‌مدن دخی سعی اولنمسی حامل اولدوغم تعلیمنامه‌ده مذکور اولدوغندن بوفقیر ابتدای امرده شهزاده عباس میرزایه ووزیرینه بومادهٔ نازکانه تذکیر ایلدیکمده بزم بله‌جکمز ایش دکلدر طهرانه وصولنده مذاکره ایله جوابی اولطرفدن وریلور دیدکارینه مبنی طهرانده بر ایکی دفعه مزبور میرزا شفیعه عبدالرحمن پاشانك سزکله بوکونه معامله‌سی دولتمزك کنهیله معلومی اولمیوب فقط حین حرکتمده مقام علیای ریاستدن دولت ایرانیه‌نك التماسنه بناءً بغداد والیسنه یازیلوب عبدالرحمن پاشا محله اقعاد وتأمین اولندی. اکر اوغلوم حالا انده ایسه فیمابعد مکثنی موجب حالت قالمدیغی ایله عودت ایتدرلسون دیو بوفقیره تنبیه وتذکیر بیورلمش ایدی. تحقیقمه کوره پاشای مزبوری عادتا اخوانین ایرانیه ذیلنه دولت علیه‌نك ملك موروثی صالیان وضعیله بیاغی ممالك اعجامیه سلکنه ادخال بیورمش‌سز بوایسه دعوای خلوص ومحبتکزی منافی وبنده‌کز تأکید محبته مأموریتم حسبیله بوخصوصی وقوعی اوزره دولت علیه‌یه افاده ایتمز ایسه‌م دخی طرف آخردن مسموع بیوریلوب بالآخره فساد ظهورینه بادی عادی اوله‌جغی ظاهردر زیرا فلان تاریخده بغداد والیلکی هواسیله شاه عباس ثانی صفویه مراجعت ایدن بکر صو باشی‌یه سرعسکر حافظ احمد پاشا طرفندن بغداد منشوری ویریلدیکی انده نان ونعمتیله پرورشیافته اولدوغم

دولت علیه‌ئی براغوب اجنبی باش ایندرمك فدای جان ودل مشکل ایمش دیو شاه مشار الیه جانبندن اکراه ایتمه‌سندن ناشی بغداد بو جانبدن استیلا وعقیبنده سلطان مراد رابع حضرتلرینك همت پر میمنتلریله استرداد اولنجه دکین نقدر جانلر هدر وعموماً دیار ایران زیر وزبر اولدوغی کتب تواریخده مسطور واسر الشرور اصغرها مثلی السنهٔ ناسده مذکور ومتداولدر ومزبور عبدالرحمن پاشانك دیوان کاتبی منلا قاسم مدت وافره‌دنبرو وحالا یوسف پاشا حضرتلرینك اوردوسنده قائم اولمغله بالدفعات نزد حقیرانه‌مه کلوب فدای جان عدیم الامکان اولدیغندن وولی نعمتمز اولان دولت علیه طرفنه فراره وجاه وجوارمزه بز ملتجا بوله‌مدیغمزدن بالضرور انجامه عبودیت ومألوف اولدیغمز وبر طرفه ویره‌کلدیکمز ویرکو اعطاسی وکرو ابقاسی ونوروزلرده خلاف مذهب وآیین خلعت اکتساسی مثللو مضائقه جسارت ایتدك. بو بلالردن استخلاص نیازیله افندمزه مراجعت وخیلی زماندن برو دائره‌سنده اقامت ایده‌یورم برفائده‌یی مفید اولمدی وسنك مأموریتك حصول مأمولمزه سبب وعلت اوله‌جغی معلوم اولمغله مقاصد سائره‌مزدن قطع نظر فقط قره‌جوران سنجاغی بغداده مربوطیتدن اخراج وسائر الویهٔ مستقله مثللو طرف دولت علیه‌دن فرمان ایله پاشامه توجیه ایتدیروب بومقابله‌ده وهابی اوزرینه سفر وعزیمت ودولت علیه‌یه وساکه مالاً دخی خیلی خدمت ایدن وبو تهمت شبهه‌یله دولت علیه اعتماد ایتمز ایسه پاشالم عندنده لاشیٔ مقوله‌سندن اولان اولادینی فدا وولایت انجامی تالان ویغما ایله اعتماد کلی اعطا ایده‌جکنه کفیل ورهن ویریر دیو بوفقیره رجا وواقع حالی انبا ایتدیکی وپاشای مزبور بعینه بکر صو باشی مثللو طرفینی الدن براقیوب سزه بوکونه عبودیت ایتمکده ایسه دولت علیه‌یه دخی بو وجهله خدمت ورقیت عرض ایتمکله آخر الامر بر فساد ایجادینه سبب اوله‌جغی باهردر دیو توضیح مرام وتوشیح کلام ایده‌رك کیفیتی تقریر وافهام.

ایلدیکمده افندی دیوان کاتبی بیانه سویله‌مش شمدیکی حالده دولت علیه‌مده برعبدالرحمن پاشانك اوغلو کرك ولایتده اوتورمش کرك طهرانده دورمش عدم تکلیفه بناءً برکونه باس یوقدر دولتمزه مقطوعاً صالیان اعطاسی خلاف اولوب همجوار اولمق مناسبتیله فقط سنوی بر مقدار پشکش ویرر واوغلونی اعاده ایده‌جکزدر وبالجمله حدودده اولان حکام شاهان سالفه وقتلرنده اولدوغی مثللو برر مقدار پشکش ارسالیله دائما الفت ومظاهرت ایتمه‌لودر دیدکده حاضر فضاحتلرنی ستر واخفا صددنده ایکن بوزجغارمه‌مق وفی الجمله قدر اعتبارمی محافظه ایتمك ایچون معارضه ومخاصمه ایتمیوب واقعا تقریریکز نفس الامره مطابقدر سخابوا تحادوا امری منطوقنجه طرفینك حدود حکامی دولتین علیتین جانبلرینه هدیه ارسال ایدمه‌لر و افاده وجهله پاشای مومی الیهك اوغللری اعاده بیورلسه موجب تزاید محبت اولور دیو طرف بندکیدن دخی صورت تصدیق تکریر تکلیف وایراد جواب لطیف اولندیغی وبونلر پاشای مزبورك چاکرلرندن مقدم لاجل التبدیل طهرانه تسبیل ایلدیکی عثمان بك نام اوغلونی طهرانده توقیف وتأخیر ومحمد بك نام بیوك اوغلونی ولایتنه اعاده وتسییر ایتمشلردر وبرسنه‌دن زیاده روسیه‌لو ایله اصلا جنك ایتمه‌مشلر ایکن بودفعه چاکرلریله کوندردکاری مکتوب حبل اسلوب مغرورانه‌لرندن عبدالرحمن پاشانك اوغلونی اعاده وروسیه‌لویی بالمحاربه شویله وبویله قهر وفتاده ایتمك دیو دروغ صریح تحریر اظهار صلاحیت فخر وغرور ایتدکلری .

کیفیت معامله‌ٔ والیٔ بغداد پاشای فساد پیشه

غالبا طرف دولت علیه‌دن بغداد والیسی سابق علی پاشا حضرتلرینه عجم ایله امتزاج وحسن الفت وعبدالرحمن پاشایی تأمین واوغلونی عجمدن

طلب ايله‌ديو يازمق وياخود بوچاكرلرينك مأموريتمدن خبرداراولمق ويا آخر مادده ضمننده اولمق احتمالندن بريسيچون متوفاى مشار اليه بغدادده كتخدالق وقائممقاملق رتبه‌لرينى احراز ايتمش متنفذان بغداددن درويش آغا نام كورجى‌الاصل ساده‌دل برشخصى يوز نفردن متجاوز خدم وخشم وعلى رواية ايكيوز اللى كيسه‌لكدن زياده هدايا دخى شاه جانبنه ايلچى تعيين وارسال وعقبنده كندوسى اخرته انتقال‌ايتمكله مقدما كتخداسى ايكن بالمحاربه عجمه اسير وحالا تحصيل ايالت بغداد ايله مرامكير اولان دولتلو سليمان پاشا حضرتلرى كماكان ابقاى مأموريه واولطرف دخى حصول مأمولنه سعى وغيرت ايتمسيچون اثناى راهده مكتوب ارشديرديكيچون ايلچىٔ مرقوم بوفقيردن يدى سكز كون مقدم طهرانه داخل وبالاده ميرزا شفيعك خانه‌سنه نازل اولمغله ايكى‌اوچ دفعه مرقوم ايله اجتماع ومادهٔ مأموريتنى تحرى واستخراج ايلديكمده عبدالرحمن پاشا ماده‌سى وهمجوارلق مناسبتلرينى تذكير ايتمش ايسه دخى اساس مأموريتى طرف دولت عليه‌دن بغداد واليلكنى تحصيل ايچون استشفاع واستعانه‌دن عبارت ايدوكى وحتى بركيجه ميرزا شفيع مواجههٔ مزبوره‌ده والى سابقك وفاتى سببيله بغدادده اختلال وقوعى نمايان اولمش ايكن دولتين عليتين بيننده دركار اولان محبت مقتضاسنجه بوطرفلرده سليمان پاشا استصحاب بوله لدى‌الاقتضا ارسال عسكر وجهت آخر ايله اهانت اوله‌جغى بيانيله امرينه اطاعت ايتملريچون كونديريلان رقم شاهى‌يى ديوان بغدادده علناً قرائت ايتدرمك وحدوده اولان خانلر دخى لدى‌المطالعه عسكر ارسالى واخر وجهله امداد واعانت ايتمريچون رقملر كوندرلمك سببيله كمسه حركته جرأت وبالجمله اهالى خواه ناخواه تبعيت ايتدكلرينى ومزبور عبدالرحمن پاشا عسكر جمعيله كوى سنجاق اوزرينه عزيمت ايتمش ايكن بوطرفدن تنبيه وتحرير اولندوغنه مبنى بلا محاربه دعوت ايلديكنى وطرف دولت‌عليه‌دن حصول‌مسئوليچون شفاعت

نامه كوندردكلرينى بوفقيره افاده وانبا وايلچئ مزبور دخى با تعليم تصديق وتشكر وثنا ايلديكى وبوخصوص چاكرلريله مبعوث مكتوبمز طرفنده دولت عليه‌يه دخى اجمالاً تحرير واملا ايلديكى وايلچئ مزبورك عودتندن صكره فقير طهرانده ايكن مشار اليه سليمان پاشا حضرتلرى طرفندن باتحريرات برقاچ اتباعلو براندرون اغاسى دخى كاوب جدودود طرفندن عودت ايتديردكلرى مزبورانك اساس مأموريتلرى جزماً ويقيناً معلوم عبيدانهم اولميوب انجق بغدادده استقرارلرينه معاونتلرى مقابله‌سنده بهر سنه طرف شاهه هديه ناميله بر شئ كوندرمكه تعهدى العلم عندالله شروط سائره‌يه دخى ربط ايتملرى بالاده بسط اولان مقدماتدن وفى الجمله انتفاعلرى اولان عبدالرحمن پاشا خاطرينه عدم رعايتله خصمى اولان وزير مشار اليه حضرتلرينه اهانت وهمت ايتملرندن وپاشاى مزبورك اوغلى محمود بكك صورت ظن واشغالنده ايراد ايلديكى كلماتدن استشعار و استدلال اولنديغى .

بعض ملاحظهٔ بندهٔ صاف نهاد درحق حضرت والئ بغداد

ممالك ايران قديمندن معدود وبعنايةالله الملك الودود حالا سالك ملك پادشاهيده مقصود الحجامهٔ قريب ومحدود اولان بصره وبغداد مثللو خارج زاده بغداد بلادى استخلاص واسترداد وباجمله شاهان وسكان عجمه وباخصوص شاه مشار اليه اقتضاى سرادواذكار وافكارلرى بومرامى تدبير وايراد ايدوكى نزد عاجزانه‌مده مجزوم وجمله عندنده معلومدر. بناءً على ذلك بومطلوبه متهالك اولان شاه طرفندن دائما استكناف واكراه وولى نعم عالم اولان پادشاه جهان پناهه صداقت قصديله الحجامه بغض الله فرائضنه رعايت ولاة ممالك حدوده واجبة

ذمت ايكن وبغداد واليلری عظمای دولت عليه بهر سنه ارسالی معتاد اولان برر بغچه هديهٔ ناچيزك ايصالنده جواز كوره اهمال ورخاوت ايكن بالاده بيان اولنديغی وجهله بغداد جانبندن بردفعه‌ده كوندريلان هديه اعطا وشروط سائره ايله طرف اعجامه ميل وانحا صحيح اولدوغی صورتده عقل قاصر عاجزانه‌مه كوره وقتيله دولت عليه‌يه بالوجوه موجب محاذير عظما اوله‌جغنه بناءً بوخصوص اطرافيله تحرير وتدقيق بيورلمق امور واجبه‌دن اولدوغی .

صورت حركات ناروای اعجام بی حيا درحق حضرت يوسف پاشا واسترداد اموال مغصوبهٔ فقرای بايزيد سوی اعجام عنيد با طلب سرعسكر دلير وبحسن تدبير فقير پرتقصير

اعجام خسران انجام دولت عليه‌يه شمديكی حالده روسيه‌لويه دائر وسائر مراجعتلری قالمق ودولت عليه كندی امر معظمه‌سيله مشغول اولوب فضايح جزويه ايچون اخرين تأديبی قيدينه دوشمامك فكر فاسده‌سيله مقتضای جبلتلری اوزره جانب سلطنت سنيه‌يه علناً اهانت وخيانت ايتمكه مباشرت برله ايام شتاده قارص وبايزيد ووان وهنكام كرماده حوی ووان جانبلرينی قشلاق وييلاق وطرفينه ادعای اتحاد ايده‌كلان سيپيكی وزلام تسميه اولنور ايكی عدد عشيرت اكراد بكلری اول عبدل حسين نام بكلری طرفلرينه جلب ايله برطرفدن مزبوران وبرطرفدن دخی حوی حاكمی اولان قره‌كوز محمدخان سرقت وشقاوت تهمتلری ايچون ميران مزبورانه خصومتی وطرف وطرف اعجامه عدم ميل ومحبتی باهر وبديد اولان بايزيد متصرفی ابراهيم پاشادن اخذ انتقام وكرهاً طرفلرينه جانبه دوام ايچون لواء مزبور قضالرينه تسليط وانلر

دخی حوالیٔ مرقومه عاداتنده مبالغه وتفریط ولایعد اموال منهوبهٔ فقرایی
تماماً هوی وروان طرفلرینه ایصال ایتدکلرینه وکذلك قارص محافظی
مقتول محمد پاشانك روانه فرار ایدن قرنداشی قره‌بکی استصحاب وخلاف
مأمول بومثللو نیجه نیجه افعالی ارتکاب ایلدکلرینه دولتلو یوسف پاشا
حضرتلری استغراب برله باللطف والاحسان جبر نقصان ایتدرمك ایچون
قرب وجوارده بولنان مزبور سردار حسین خانی دائره‌سی واوردوسی
خلقیله معاً قاغزمان صحراسنده اردوسنه دعوت وسایهٔ سلطنت سنیه‌ده
کلیتلو هدیه اعطا وجهت اخر ایله مکرم وملتفت ووافر اظهار قدرت
وشهرت ایتدکدن صکره خلاف شروط مسالمه تصاحب ایتدیکم مزبوردن
قره‌بك و عبدل حسینی واشیاء منهوبه‌یی طلب ایدوب اولدخی اطوار
سحریه اور کفتار باروا ابرادیله مخالفت ایتدیکندن کمال مرتبهٔ انفعال
برله خصوصات مزبوره ضمننده شهزاده عباس میرزایه باتحریرات
نوری نام برمعتبر آدمنی تسییر وبوفقیره دخی مفصل ومشروح بر قطعه
امرنامه تحریر بیوردیغنه مبنی چاکرلری بر قاچ مجلس شهزادهٔ مشار
الیه ووزیری میرزا بزرك ایله مقتضای وقت وزمان اوزره موادمرقومه‌یی
درمیان ایدرك بالآخره بش التی سنه‌دنبرو بایزیددن فرار ایتمش
رعایالری کیرو اعاده اولنمق شرطیله فقط بالجمله اموال مغصوبه‌نك
استردادینه وقره بك حقنده دخی بالمحاربه مشار الیهك تطییب فؤادینه
وعشائر مزبوره کویا اصل کندی رعیتلری اولدوغی ودکل ایسه دخی
مهین جانبین اولدقلری اجلدن فیمابعد اراضی رومه ایاق بصدرمق
واکر تجاوز وتعدیلری واقع اولور ایسه قرب حدوددن قالدیروب
خراسان طرفلرینه کتورمك موادینه ارضا ایله یساقجی باشیٔ مزبور
نوری بك ترفیقاً روان خانی جانبنه وایش آغاسی نائبی اولان محمد بك
بوفقیر ایله تلخیصاً خوی طرفنه تعیین وارسال ایتدردکدن صکره
بوچاکرلری کلوب بایزیدده ظهور ایدن فقط قرق اللی خانه مقداری

بى‌سروپا رعايايى عجم طرفنه اسرا وحوى طرفندن كلان اموال منهوبه فقراى بايزيد اصحابنه توزيع و اعطا ايتدرلديكى وبعده روان جانبندن اولان اموال مغصوبه دخى بر روايتده وعلى رواية مع نقصان يساقچى باشى ونورى بك ايله بايزيده كلوب اصحابنه ويرلديكى ومرقوم قره بكك يانـنده اولان موجود كليتلو اموال ونقودى روان خانى كلياً ضبط ومقتضاى غرورلرى اوزره يوسف پاشا حضرتلرينك طلب وتحريرينى كتم برله روسيه‌لويه فرار تدبيرنده اولمق تهمتيله مقيد جانب شهزاده‌يه ارسال ايلديكى خبرى ارضرومده رسيدهٔ سمع بندكى اولدوغى .

مغاير صلح وسلم بعض حركات نامرضيهٔ عجم

حالا روسيه‌لويه تابع وكمال ملعنتى دنيايه شـايع جعفر قولى خانى عجمدن حين فرارنده دامادى وبايزيد سنجـاغى متصرفى بولنان متوفى محمود پاشا لواء مزبور ملحقاتندن كرد اوغلو قلعه‌سى ديمكله عريف صعب‌المرور بر قلعه‌يه اقعاد ايدوب بعده باارادهٔ سنيه اوالحوالى حكامنك وعجم خانلرينـك مباشرتلريله طرد وابعاد اولندوغى اثنـاده تكرار دخولنده حراست دسيسه‌سى ومزبور قره‌بكك سوق واعانه‌سى سـببيله قلعهٔ مزبوره‌يه دخول ايدن اعجام الى‌الآن چيقميوب توابعندن اولان چند عدد قرائى پريشـان وبرطرفدن استحكامنه اهتمام ايدوب هرنقدر استردادى مراد اولنديسه اصـغا واعطا ايتمدكلرندن وحدود موجوده اكثرى بلاد خلقنى حين فتح خاقانيده تطييب واعجامى بوطرفه ترغيب اراده‌سيله كافهٔ تكاليفدن معاف بيوردقلرى‌ايچون فقط رضالريله واليلرينه سنوى جزئى هديه ولدى‌الاقتضا عسكر اعطاسى‌وجهت اخر ايله خدمت ايده‌كلان رعيت دولت عليه‌دن وان سنجاغنده واقع اهل سنت وپاك عقيدت حكارى اكرادى بلادندن جاذ ناحيه‌سى چا كرلرى طهرانده

شهزاده عباس میرزا عسکر ارسالی ایله اوردیروب ایکیوز نفردن متجاوز نسا ورجال وکبار اطفاللرینی سبی واسترقاق وتبریزده علناً بالمزایده طائفهٔ اعجام ونصارایه بیع وفروخت وسائر حکاری قریه‌لرینه سنوی بیك بشیوز رأس اغنام وبیك بشیوز ریال ویرمك خصوصنی تکلیف واغنامی جبراً تحصیل ومبلغ مزبوری برقاچ ماه تأجیل ایدوب طائفهٔ مزبوردن وان بایزید طرفلرندن استمداد واستعانه ایتمکده اولدقلرینی ومارالذکر سیبیکی وزلام عشیرتلری هرنقدر دولت علیه‌نك قدیمی رعیتلرندن ایسه دخی بوطرفده استقرار ایتمیوب ولات حدود طرفینی تزویر ونفاق ایله بربرینه دوشوب بواراده اموال فقرائی غارت وبوتهمتلرین بولندقلری طوپراق صاحبنه عزو ونسبت ایده‌کلدکلری دولت علیه‌یه وجهاً من الوجوه فائده‌لری اولمدیغی اجلدن همان برابر کتوردکلری حسینی وعشیرتین مزبورتین خلقنی حدودك بعید ولایتلرنده اسکان ایتملری ویاخود انلر دخی عجمدن برابر کتوردیلوب بوزاوق جانبلرینه جلب وایوا بیورلمسی وکور اوغلو قلعه‌سندن وحکاری قره‌سندن کفید واسرای مبیعه عیناً وبلا تضمین رد ایتدرلمسی نیازیله بایزیده معروضات وبر قاچ نفر داد خواخان تهیه ایتمه‌لو ایکن بوچاکرلری سر دولت افسر اولیای نعمایی تصدیقدن محافظه وارده‌سیله الحالة هذه اموال منهوبه کد تدبیر فقیرانمله فی الجمله استرداد اولندی . ارضروم والیسی دولتلو عثمان پاشا حضرتلرینك ورندهٔ همتلریله مستدعای مذکوره کز ایله دخی بلکه بوطرفده برقالبه افراغ اولنوب درسعادته مشتکی ارسالی تکلفنه حاجت قالماز وبوحوالینك کافهٔ احوالی والیلر طرفندن یازلمق قاعدهٔ کلیه‌دن اولمغله راسا معروضات ارسالنده والئ مشار الیه انفعال ایتمك احتمالی درکاردر دیو شمدیلك منع وتوقیف ایتدرلدیکی .

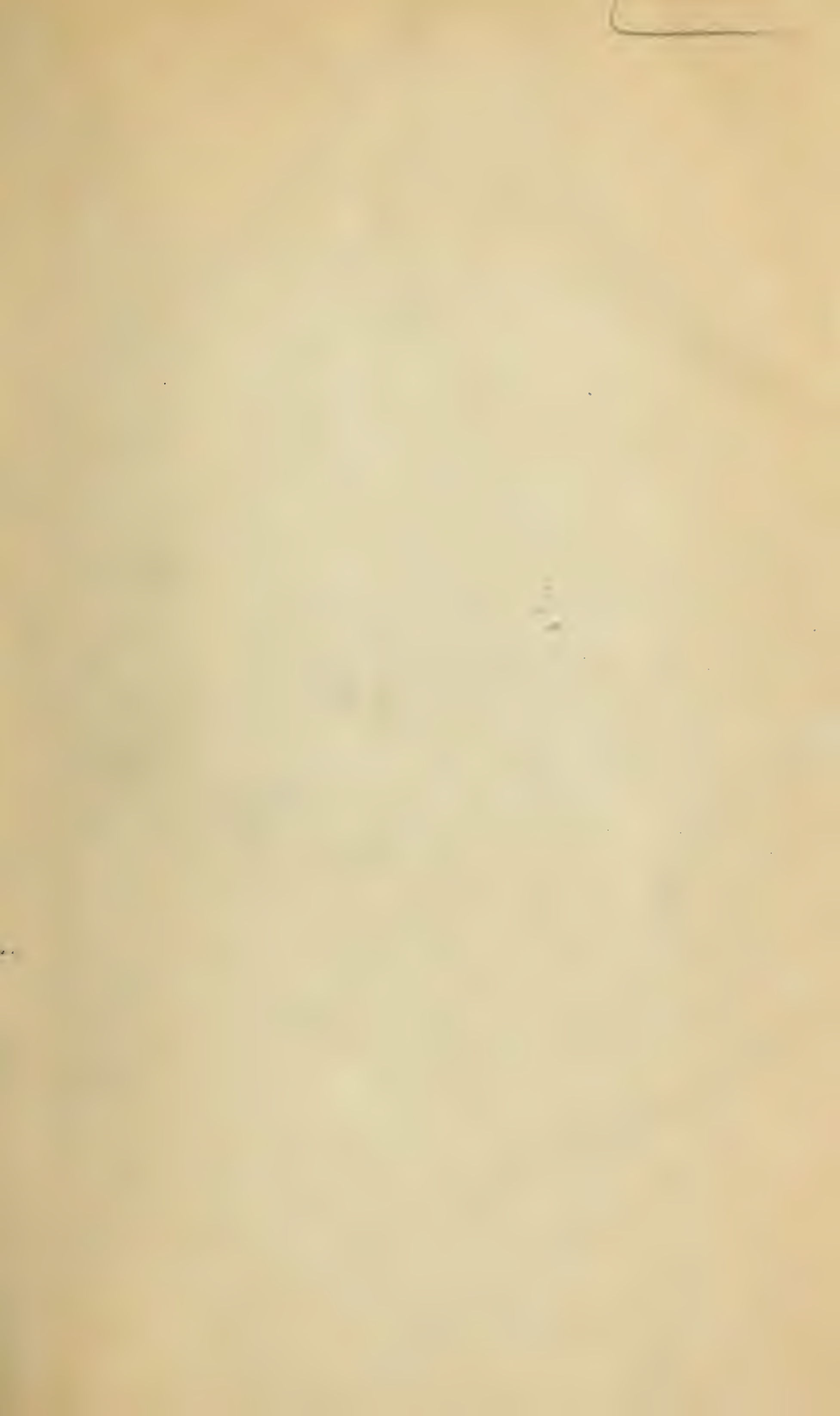
صورهٔ معاملهٔ اعجام بابن بندهٔ مستهام وبیان حرکت عاقلانه این خاکسار دران دیار

مشار الیه یوسف پاشا حضرتلری عندالعزیمه حامل اولدوغم تحریرات سامیه‌لری لدی‌النظر بوندن مقدم درسعادتدن بونلرك بر رعینی صورتی طرفمزه کلوب عبارات ومضمونی اعجامك دعوای کاذبهٔ انانیتلرینه کوره غایت دون اولدوغی طرفمزدن تحریر و حتی اقتضاسنه کوره تسوید القابی تسییراولنمشیدی. بونلر ینه اولکی صورتده یازلمغله حریفلر متغیر ومنفعل اولور دیو براز حاللرینی بیان وتوضیح وشهزاده‌یه اولان مکتوب سامینك عنواننده برقچ فقره‌ٔنی حك ایله تبدیل وتصحیح بیورمشلر ایدی. واقعا شهزاده‌نك دیوانده وزیری میرزا بزرك مکتوب سامیٔ مذکوره دیباجه وعنوانی طی وترك ایله یالکز متنی عارتی جهراً تلاوت وبعده بوفقیره شهزاده‌نك شانی جهانده شایع اولمغله عنوان نامه قراینله حاصلی تحصیل قیلندن اولمق مفهومنی تذکیرایتدیکی مشار الیهك قولنی تأیید ایتدیکندن غیری شاه انجام تباه اول امرده تصدیق سلطنتی ضمننده بوچاکرلریله قبل جانب پادشاه جهاندن نامهٔ همایون وهدایا ورودی مأمولنده وبویله اولماز ایسه بازی وزیرینه اولان مکتوب سامیده ولایتی وهمجوار اولان ولایتلر خلقی اراسنده کندویه موجب تعظیم وافتخار اوله‌جق تعبیرات ویعنی کندوینی ستایش وثنا وکمال قدرتنی اعتراف وانبائی مشتمل عبارات یازلمق امیدنده ایکن کندی اوصافندن قطعاً بحث اولنمیوب همان پاشاه کافهٔ امم وتاج بخشای عامله شاهان عالم سایهٔ بسیط یزدان درج وجود جهان شوکتلو قدرتلو مهابتلو عظمتلو ولی نعمت جمیع ملت افندمز حضرتلرینك توصیف شریف قدره شاهانه وتعریف لطیف شوکت شهنشاهانه‌لرندن بالمناسبه

بسط وبیان بیوریلان برقاچ فقره کونا باران نیساندن رهان مارنه مصیب قطرهٔ مثللو شاه حسودی زهرآلود ایتمکله . بودفعه میرزا شفیع طرفندن کتوردیکم کاغده شاهلرینک مدح وثناسنده افراط لاف وکذاف اولنابده ومواد سائره‌ده صراحةً ارتکاب کذب وخلاف ایتدکلرندن بشقه بوفقیری دخی لایق اوزره حسن معامله ایتدرمیوب بوفقیر دخی شاهله ملاقات ایتمدیکمز دیو سؤال ایدن وبلکه باجمله یانمه کلوب کیدن سند وفرانجه ایلچیلرینه وسائر کسانه برر کونا مناسبت تدارکیله بن دولت علیهٔ قوی قدرت طرف باهرالشرفلرندن مخصوص ایلچی دکلم فقط پادشاه عالمك صدر اعظمنك قائممقامی طرف اشرفندن میرزا شفیعه بر مکتوب کتوردم وحتی اولمکتوب برجبار ایله کله‌جك ایکن درسعادتده اولان عجم ایلچیلری طرفمزدن بالدفعات ایلچیلر کلوب بوجانبدن بر معتبر آدم کوندرلمامسی روا دکلدر مخصوص برآدم ایله کوندریلسون دیو رجا ایتمه‌لریله انلری تطییب ایچون ایلچی عنوانی اولمیه‌رق احقر خدمهٔ دولت علیه‌دن بوفقیری ارسال بیوردیلر. شاهله ملاقاتمی موجب حالت یوقدر وقدر ورتبه وکیفیته نظراً مأمولمدن زیاده اکرام ایده‌یورلر دیو واقع حالی انبا ومسافر اولدوغم خانه کمال وقرار و تمکین ایله اقامت وجوارمده ساکن فرانجه ایلچیلری ویانمه کلان اعجام ایله متشوقانه الفت واکثریا کتب مطالعه‌سیله امرار انا وبالوجوه اظهار صورت عنا واستغنا ایدوب بوفقیر وادملرم شاهلرینی وسائر سیرانکاهلرینی سیر وتماشایه رغبت ایتمه‌دیکمز وکورمزدن عودت اولنوب ارائهٔ دبدبه و شهرت ایده‌میه‌جکلری معلوملری اولدقده شاهك امر واراده‌سی ومیرزا شفیعك وباخصوص صاحب خانه‌مزك ابرام وافاده‌سیله برکره ات قوشوسی بهانه‌سیله ترتیب ایتدیکی بنش جمعیته دیکر ایلچیلر ایله معاً عزیمت وانلره تقدم وشهزاده‌لرنده تقرب صورتیله وداراتنی تماشا ورؤیت وبرکره دخی جوهرلرینی کورمك وطهرانده

اولان شهزاده‌لر اکبری وحوالی وشهر طهرانك حاکمی اولان حسن
علی میرزا ایله کورشمك ایچون سراینه وبردفعه دخی عندلرنده باغ
جنان وجهانده معدوم‌الاقران اولمق زعمیله شاهك سنین وافره‌دنبرو
بنا واعمار ایتدیکی نگارستان طهران وقصر قاچار تسمیه اولنور وصحیح
الهوا وفسیح‌البنا قصرلرینه‌عزیمت اولدوغی وچاکرلریمك بریمه‌حوادث
تواریخ سابقه ومقتضای اوقاف لاحقه‌دن‌بی‌خبر وانلردن اکرام وادمیت
مأمول ایدر فن مناظره وادارهٔ جواب مذاکره‌دن غافل وتنك دل
براخر قوللری اولسیدی معامله ومذاکره‌لرنده لایق اوزره مقابله
ایده‌میوب بالضرور برودت وکدورتله عودت ایده‌جکی فللهالحمد والمنه
بوقوللری هرحالده عاقلانه وحکیمانه حرکت واظهار غنای طبیعت ایله
هرکلاملرینه مقتضای مقام اوزره جواب باصواب ویروب عندلرنده
منکوب وهیچ برماده‌ده ایسه مغلوب اولمیوب شان وشوکته وسلطنت
علیه اجر وجمیله‌سیله باکمال شوق ومحبت وداع رسمی ایفا اولنه‌رق
مزید عز ورفاه وکمال محبت واعتبار ایله معارفت وعودت اولندوغی
محاط علم عالم آرای رحیمانه‌لری بیوردقده امر وفرمان لطف واحسان
دولتلو عنایتلو عطوفتلو رأفتلو ولی‌النعم کثیرالحد والکرم عالی‌همم افندم
سلطانم حضرتلرینکدر .

تم

3 1761 06979105 1